

*Az áttetsző víz rejtett karú mérlege
Magától méri a tajtékot és a hulló vasat,
Tanú nélkül minden bolygó bárka számára.
A hajón egy kék fonál jelentést rajzol,
Tévedés nélkül halad látható vonala.*

*Hatalmas tenger, légy jó szegény halandókhöz,
Kik partodon szorongnak vagy eltűnnek távol.
Szólj a merülőkhöz mielőtt beléd vesznek.
Hatolj be a lélekig, ó te testvériünk, tenger;
Mosd tisztára igazságosságod vizeiben.*

Szabó Ferenc
fordításai

21. századi evangélium

VÖRÖS ISTVÁN

(részlet)

VI. HEGYMENET

A teknős és az idő

*1 Jézus ekkor szünetet tartott.
Mióta beszélek? — az alkony
kilobbant, a hold fémesen
megcsörrent az égen,
mint egy ezüstdénár.*

*2 Pár perce — felelt valaki.
Nem hinném, hogy az idő
megállt volna akkor. A Hold végig-
csúszdázott a felhők és csillagok
közt, mint aki a helyét keresi.*

*3 Hetek óta — felelt valaki más.
A nap nehézkesen az égre
kapaszkodott, a világos
kezet adott a sötétnek.*

*4 A sötét elmenőben
még visszafordult,
és kiöltötte a nyelvét:
egy torony nem a saját,
hanem a jövő árnyékát
vetette a tenger felé.*

*5 A vége elérte
a sós habot.
Egy óriás teknős mászott
ki a partra.*

A hegyi beszéd helyszínei

*1 Itt. És ott. Kopár, száraz
csúcson, közel az Úr
égből leléogatott lábához.
Közel az ördög
földből kiiütöző
szarva hegyéhez.*

*2 Ha észreveszed,
hogy az isteni
talp karnyújtásnyira
van fölötted, ha
egy pillanatra meg is érinti
elektromosságtól égnek
meredő hajszálaidat,
ha szikra pattan,
sötét, kenyérszagú,*

*akkor te is megpróbálhatsz,
bár nem tervezted,
és nem is tudod, hogyan
kell, mást akartál,
vagy semmit, akkor
kivételesen megpróbálhatsz
bölc lenni szavakban.*

*Úgyis a bölcsesség
mond ki téged, vigyázz!
3 Ha észreveszed,
hogy a földből itt is,
ott is ördögszaru ütökzik,
akkor ideje lesz, hogy új
bölcesség keresésébe fogj,
mert ami eddig volt,
elkopott, mint a hóhér
köpenye, vagy a pap
saruja, szétfoszlott,
mint a felhő a sivatag
fölött, vagy a patakba
esett gyümölcs.*

A butaságkészslet

*1 Megmondatott —
de más, mint ahogy
érted. Ahogy értik.
2 Megmondatott, de
oda se figyeltél.
3 Megmondatott,
de senki se hallotta,
nem akarta hallani.
Nem volt hozzá szó.
Se ellene.
4 Megmondatott.
De az kevés, és
annyiféleképp kevés,
hogy az sok.
5 Megmondatott, de
már, még, most, épp
nem érvényes.
6 Megmondatott
és elvétellett.
7 Ha aszerint jársz el,
ami megmondatott,
másoknak ugyan használsz,
de magadnak nem.*

*Vagy fordítva.
Másoknak nem,
magadnak igen. Vagy
egyesítve. Másoknak
sem, magadnak sem.
8 De a cél, a cél, a
cél nem ez volt.*

*A jó veled öregszik,
a rossz veled szemben
lesz fiatal.
9 Nem baj, ha neked is jó,
ami másoknak. Nem baj,
ha másoknak is jó,
ami neked.*

Ne?

*1 Ne mások előtt imádkozz,
hanem az Úr előtt.
2 Ne mások kedvéért imádkozz,
hanem az Úréért.
3 Ne imádkozz,
ha nem vagy egyedül.
4 Ne imádkozz,
ha nincs veled az Úr.
5 Ne imádkozz,
ha mások előtt nem tudsz
egyedül maradni.
6 Csak akkor imádkozz,
ha nem lehet nem imádkozni,
de alig van hozzá szó.
7 Ne locsogj, ne tartsd föl az Urat.
Ő a kevesebből jobban ért.
Ha hallgatsz,
az Úr bölcsessége hat át.*

Jézus, a költő

*1 Mért van az, hogy Jézus
mindenben a legnagyobb?
2 Mért van az, hogy Jézus
mindenben a legkisebb?
3 Mért van az, hogy Jézus
mindenben a közepébe talál?
4 Jézus nem írt verseket,
de nincs nagyobb költő nála,
amikor a Miatyánkot*

hallgatóinak adja.
5 A versek verse az,
mert minden benne van,
ami nincs benne, az nincs,
a Miatyánkon kívüli világ
hígabb, mint a világűr.
6 Ha olvasod vagy
elmondod, Jézus elé állsz.
7 Ha olvasod vagy
elmondod, magad
elé állítod Jézust,
mint egy tanár, aki
felelteti kedvenc diákját,
kitől tart is egy kicsit.

Az ihlet természetéről

1 Mi lett volna, ha Jézus azt mondja:
Én atyám, aki a mennyekben vagy.
2 Vagy ezt: A ti atyátok, aki nincs
a mennyekben, talán él is még.
Nagyapák, dédapák, és te, ősök őse.
3 Mi lett volna, ha azt mondja:
Inkább ne firtassuk a te neved,
mert a végén még megtudjuk,
ki vagy, és akkor vagy fölösleges
ha én akarom megszentelni,
vagy úgyse segít.
4 Mi lett volna, ha azt mondja:
Múljon el a te országod,
hiszen látja, hogy amúgy is múlik.
5 Az ihlet nem a valóságból jön,
és nem a vágyak mozgatójék.

Megbocsátás

1 Jézus sokat adott hallgatóinak,
mert azt mondta, rajtuk múlik,
akár az égben is teljesül-e
az Úr akarata, nemhogy itt a földön.
2 De mit akarhat az Úr?
3 Ha én csak kenyeret és bűnbocsánatot
kérek tőle, mit akarhat ő?
4 Meg az erőt kérem, hogy tudjak
megbocsátani.
5 Kérlek, add meg ezt mindenkinek,
kéretlenül. Ne várj az imákra,

könyörgők, kapja el a megátalkodottakat
a megbocsátás dühe.
Még imával se tudjanak előle
a rosszba menekülni.

Az ima

1 Legyen olyan az ima,
mint a taposóakna,
aki menekül előle,
lépjen bele, robbanjon
föl alatta.
2 És ő zuhanjon ki a kísértésből,
a biztos mindennapi betevőig és tovább.
3 Meneküljön fejéből, szívéből és
zsigereiből a gonosz,
mint egy megrémült,
aranyra átfestett nyúl.
4 Mert nem az övé a dicsőség.
de a hatalom eziüstegere sem,
se a jelen bronzpatkányá alatt,
se később az örökké
gyémántbolhája idejében.
5 Jézus azonban nem elvette,
hanem odaadta az imát.

A szöveg, ami alatt elaludtak a hegyi beszéd hallgatói

1 Ha nem tudsz megbocsátani —
emlékezz rá:
te is megbocsátásra szorulsz.
2 Ha nem tudsz lemondani —
hatalomról, vagyonról
vagy akár egy lepényről se:
a hatalom rabszolgája maradsz,
a jólétben fogsz nyomorogni,
3 és teérted hal éhen,
akit meg kellett volna mentened.
4 Ne áruld el soha könnyelműen,
hogy jó vagy.
5 Ne hidd el soha könnyelműen,
hogy jó vagy.

Jézus hallgatók nélkül

1 Majd csak az Olajfák-hegyén,

csak akkor leszel ilyen egyedül.
2 De Péter most is aludt. És Jakab és János is. De ami a legrosszabb, elaludt Júdás. Ott volt mindenki, és még többen is voltak a mindenkinél. A sok ezer hallgató. De mind aludt.
3 Mért hitted azt Jézus, hogy bárki versenyt tud tartani veled energiával? Neked is 40 nap éhezésre volt szükséged, hogy ekkora erőre szert tegyél.
4 Az emberek éhesek voltak, hideg is volt már, a városba visszamenni veszélyes lett volna, oroszlánbömbölést sodort alájuk szalmának a szél.
5 És ők leroskadtak a szalmára, a végtelen bölcsesség köve végre fekiúdíthatóvá, aludhatóvá vált, és ők azt álmodták, hogy a világ legbölcsebb embere beavatja őket valami titokba, de amikor felriadtak, még mindig csak az a sovány kis alak beszélt. Szeme izzott, látszott a lehelete. Némi forró levegő áramlott a sivatag felől.
6 A szentlélek belenyomódott a levegőbe, mint sárba a patanyom.
7 De ezt az öntőformát megint horkolás töltötte be. Egy órával jártunk hajnal előtt.

Sivatagi retorika

1 Ne a lemondásban,
ne az önfeladásban,
ne a sikertelenségben,
önmegtagadásban,
önátverésben, önmegalázásban
keress engem, se magadat.
2 Majd a munkád természete
meghozza azt.
3 A halásznak arcába fröccsen
a hab, a hálójában egy ezüst hasú
hal ugrándozik.
4 A kőműves fala egyszer csak

az ég felé csalja tekintetét.
5 A kereskedő megsiratja
eladott portékáját.
6 És a katona a pajzsával
fog takarózni.
7 Nem az, hogy jól vagy épp
rosszul fogod csinálni,
elvisz magadtól, le a mélybe,
az ég felé. Már nem másnak,
nem magadnak, nem a pénzért,
nem a jóért, amit érte kapsz,
nem a rosszért, ami nélküle
érne, hanem hogy —
8 Másképp mondom.
9 Most például mind alusztok.
Kéne egy kis szünetet
tartani a beszédben.
10 Nem az, hogy nincs hangom,
mert van, csak rekedt.
Nem az, hogy fázom,
mert izzadok. Nem
az, hogy éheznék,
mert úgy tele vagyok,
hogy az se zavar, ha
senki se hallgat.
11 Még mindig jobb,
mintha a senki vagy csak
a valaki hallgatna.
12 Hallgat az egész világ.
A sivatagban nem jár egér,
sakál, sem oroszlán,
a levegőben nem kering
madárhang, a hajnal
is némán közeleg.
Azért beszélhetek,
mert senki nem figyel.

Kincs

1 Ne gyűjtsetek magatoknak
kincset a földön,
mert a kincs fog begyűjteni
titeket, mint mágnes a vasreszeléket.
2 Ne gyűjtsetek magatoknak kincset
a múltban, mert egy idő után
nem lehettek azonosak azzal a régivel.
3 Ne gyűjtsetek magatoknak

kincset a jelenben.

*4 Ne gyűjtsetek magatoknak.
Vagy ha mégis magatoknak,
ne kincset.*

5 Ahol a kincsed, ott a szíved is.

*Szív dobog egy pénzesládikóban,
egy könyv lapja közt, egy nő
árnyékának középpontjában,
mindenütt szív a világban.*

*Nap dobog az égen,
felhők lélegeznek.*

6 Ne ess szét érésekre és testrészekre.

*7 Az idő fölszeletel gyerekre, ifjúra
férjira és öregre is talán.*

De ti sose találkozhattok.

Sose leszel teljes önmagad.

A hallgató lázadása

*1 Elég! Túl sok ez már!
Nem is értem. Nem is értek
egyed veled.*

*2 Rosszak az álmaim tőle.
Nincs étvágyam tőle,
a szaporított kenyér és hal
penészes és büdös.*

*3 Ki akarja megváltoztatni
az életét, ha nem is él.
Kinek kell a szeretet,
ha úgy visszacsavarta
önmagát, hogy még*

*a késszúráásra
se rezzen az arca.*

A lázadó lecsillapítása

*1 A test lámpása
a szem. Világítson neked
útjaidon. Világítson
meg téged tiszta tekinteted.
2 Te vagy egész nap önmagaddal,
te tudod, élet-e, amit élsz.*

*Az arc kifelé pajzs,
befelé tükör. Ne rám
haragudj, ha szörnyek
jönnek szembe veled.*

*3 Milyen világos,
amikor alszol,
hogy minden tiltakozásod,
haragod, védekezésed
olyan, mint a lisztes ruha,
amivel a frissen gyúrt
tésztát letakarják.*

*4 Jó, hogy eljöttél,
kiültél arcod
peremére.*

*5 És a sivatagi szakadék
fölött keringő
angyal-beszédbe belehallatsz.
Ugye mostantól nem
lesz könnyű hazudni?*

Elliott Erwitt fotója,
Metropolitan Museum of
Arts NYC, 1988.